

NAČRT ZA IZREDNE RAZMERE IN NESREČE
ZA FARMO CVEN -
LJUTOMERČAN D.O.O.

1.1 Izredne razmere in nesreče

Farma se v skladu z Uredbo o vrsti dejavnosti in naprav, ki povzročajo industrijske emisije (Ur. L. RS, št. 68/22), s svojo dejavnostjo in kapaciteto živali uvršča med naprave z industrijskimi emisijami. Naprava (Farma Cven; Novi hlev – A1), ki povzroča industrijske emisije, lahko povzroča emisije, onesnaževanje okolja, tveganje za okolje ali okoljsko škodo.

Ta načrt vsebuje ukrepe za preprečevanje nesreč in zmanjševanje njihovih posledic.

1.1.1. Opis izrednih razmer ter ukrepi za njihovo preprečevanje in zmanjševanje njihovih posledic

Območje Farme ni potresno ali poplavno ogroženo. Območje leži na meji opozorilnega območja za erozijska območja. Farma se ne nahaja na plazljivem, plazovitem območju.

1.1.1.1 Opis izrednih razmer

Možne izredne razmere, ki bi lahko nastopile na Farmi so:

- Izpad električne energije,
- Okvara na računalniškem sistemu prezračevanja, transporta krmil in vodovodnem sistemu,
- Požar,
- Iztekanje odpadnih vod pri betonskem zbiralniku odpadnih vod,
- Razlitje gnojevke ob poškodbi lagune za hrambo gnojevke,
- Bolezen živali,
- Večji pogin živali.

Vse naštetе izredne razmere lahko nastopijo le redko. Pri tem lahko nastanejo nenadzorovane emisije v tla ali vode.

1.1.1.2 Ukrepi za preprečevanje in zmanjševanje posledic izrednih razmer

Na Farmi se izvajajo ukrepi za preprečevanje in zmanjšanje posledic zgoraj naštetih izrednih razmer. Ukrepi so naštet, kot so v zgornji točki podani vzroki, tako so v nadaljevanju podani ukrepi glede na vzrok izrednih razmer:

- V primeru **izpada električne energije** na električnem omrežju, se na sistemu, ki se uporablja za napajanje naprav za prezračevanje in ogrevanje, transport krme ipd. avtomatsko vklopi diesel agregat. Ob ponovnem vklopu električne energije, se diesel agregat avtomatsko sam izklopi.
Takšne razmere nastopijo nekajkrat na leto. Vendar diesel agregat ne obratuje, več kot 300 ur/letno.

- b. Morebitne napake na **računalniškem sistemu** računalnik sam javi kot alarmno stanje. Za odpravo okvare na računalniškem sistemu skrbi zunanji skrbnik, ki se ga v primeru okvare, takoj pokliče. Za takšen odziv in servis jamči dobavitelj opreme.
- c. **Požar** lahko izbruhne na vseh objektih, ki so istočasno tudi ločene tehnološke enote. Upravljaivec ima izdelano **Oceno požarne ogroženosti** za vse stavbe, ki so tudi tehnološke enote. Za vse posamezne objekte je izdelan **Požarni red**. V dokumentu so navedena vsa tveganja, ki bi lahko privedla do požara, vsa navodila za ravnanje v primeru požara, preventivni ukrepi in postopki za preprečevanje nastanka požara. Kot izhaja iz predpisov, je v prostorih nameščeno ustrezno število gasilnih aparatov. Gasilni aparati so redno vzdrževani in servisirani. Za redne preglede skrbi zunanji pooblaščen izvajalec. Na območju Farme je zgrajeno zunanje hidratno omrežje (3 hidranti). Posamezni objekti so izvedeni tako, da so glede na velikost ločeni na požarne sektorje, na mejah sektorjev so montirana kovinska protipožarna vrata. Vsi hlevi so zgrajeni iz negorljivih materialov, ometani opečni zid in armiranobetonske stene, kovinski izolativni stenski paneli in kovinske panelne kritine. Na mejah požarnih sektorjev so strešni paneli v skladu z elaboratom požarne varnosti v celoti iz negorljivih materialov. V hlevih je za hlajenje zraka vgrajen sistem stropnih razpršilnikov vode v horizontalnih kovinskih ceveh. Na vseh objektih so izvedene strelovodne inštalacije, ki se jih v skladu s predpisi redno pregleduje in preverja s strani pooblaščenega izvajalca. V primeru požara se kliče na številko 112. Najbližja enota gasilcev je v Ljutomeru, kjer je tudi hranjen **Požarni red** za celotno Farmo.
- d. Povečana **nevarnost onesnaženja tal in vode** se lahko pojavi v primeru izpada električne energije ali okvare črpalk za transport gnojnice iz rezervoarja v lagune. **Za primer okvare sta zato zaradi varnosti vgrajeni dve črpalki z izmeničnim delovanjem. V primeru okvare ene od črpalk, se takoj vklopi druga črpalka. V primeru izpada električne energije pa se avtomatsko zažene delovanje diesel elektro agregata, ki skrbi za delovanje celotnega električnega omrežja na farmi.** V primeru izpada električne energije in istočasnega izpusta gnojevke iz posameznega dela hleva, se gnojevka prečrpa iz bazena črpališča, ki ima varnostno kapaciteto 10 m³, v traktorsko cisterno za gnojevko, ki ima kapaciteto 20 m³.
12. člen Uredbe o varstvu voda pred onesnaženjem z nitrati iz kmetijskih virov (Ur. l. RS, št. 113/09, 5/13, 22/15, 12/17) predpisuje, da se morajo živalska gnojila skladiščiti v vodotesnih objektih. Vseh šest lagun za gnojevko je izvedenih armiranobetonskih, v MB 40, vodotesnim in kislinsko odpornim betonom. Dimenzije lagun za gnojevko: premer 21,0 m, višina 4,0 m, skupna prostornina 1.700 m³. Kapaciteta vseh 6 lagun skupaj je 10.200 m³. Ob povečanju števila živali na Farmi Cven, bo po izvedbi nameravanega posega letno nastajalo cca 15.302 m³ gnojevke in bo zato potrebno vsaj 2x letno prazniti posamezne lagune za gnojevko. Praznjenje bo potekalo v skladu z gnojilnim načrtom programa Poljedelstvo, tako bo v lagunah vedno dovolj prostora za skladiščenje celotne količine gnojevke.
- e. Premajhne zmogljivosti skladišča za gnojevko - lagune, lahko privedejo do prepogostega in nenačrtovanega razvoza gnojil. Nevarnost bi se pojavila ob morebitnih **poškodbah zbiralnikov za gnojevko**. V bližini obstoječih lagun za gnojevko se v

neposredni bližini nahaja manjši vodotok Sirotko, ki se izliva v vodotok Kozarica, ta pa v večji vodotok, reko Ščavnico.

Lagune med sabo niso povezane, kar bi povzročilo efekt vezne posode. Gnojevko se v posamezno laguno po praznjenju v hlevih prečrpa iz črpalnega bazena s črpalko, (zaradi varnosti sta vgrajeni dve črpalni z izmeničnim delovanjem), glede na nivo količine gnojevke v posamezni laguni. Tako je posamezna laguna lahko nekaj časa tudi prazna. V tem času se **laguna opere z visokotlačnim čistilnikom in pregleda**, da se ugotovijo morebitne razpoke ali nepravilnosti na sistemu dovoda in odvoda, ki bi privedle do nekontroliranega iztekanja gnojevke v okolje oz. v bližnji vodotok. S sprotnim preverjanjem AB zidov se preprečijo morebitni škodljivi vplivi zaradi poškodb. V primeru izpada električne energije in istočasnega izpusta gnojevke iz posameznega dela hleva, se gnojevka prečrpa iz bazena črpalnišča, ki ima varnostno kapaciteto 10 m³, v traktorsko cisterno za gnojevko, ki ima kapaciteto 20 m³.

Upravljalci bo v letošnjem letu (leto 2026) pričeli s sanacijo vsake posamezne lagune, ko bo prazna. Po čiščenju notranjega oboda lagune, se bodo notranji zidovi lagune premazali z vodotesnimi premazi, kar bo dodatno zagotovilo nepropustnost in vodotesnost lagun. Investitor je že pridobil ponudbe izvajalcev in zagotovil finančna sredstva za predvideno investicijo.

- f. V primeru večjega nenadnega pogina živali, se po telefonu takoj obvesti javno veterinarsko-higiensko službo in sledi njihovim navodilom glede ukrepanja.

Za dejavnost prašičereje je predvsem pomembno upoštevati stroge higiensko zdravstvene ukrepe, s katerimi se preprečijo oz. zmanjšajo morebitna tveganja za prenos bolezni pri živalih. S strogimi biovarnostnimi ukrepi kmetijsko gospodarstvo zmanjša tveganje pred zunanjimi vplivi glede prenosa morebitnih bolezni na živali. Zaposleni v hlevih, so zavezani k temu, da doma ne smejo imeti prašičereje, da ne bi prišlo do prenosa morebitne bolezni. Prav tako se morajo držati strogih pravil glede umivanja in preoblačenja preden gredo v hlev in iz hleva. Gibanje zaposlenih med različnimi starostnimi obdobji prašičev je omejeno, saj delavci, ki delajo s plemenskim materialom ne smejo priti v stik z odstavljenimi odojki, da morebitne bolezni ne bi krožile.

Vsa vozila, preden pridejo na območje Farme, se zapeljejo čez fizično bariero - bazen z razkužilom in vertikalnimi razpršili, da ne bi v območje Farme prenesli morebitne bolezni.

Znotraj območja Farme so določene posamezne vozne poti, tudi zaradi zdravstveno higienskih ukrepov, da se zmanjšuje tveganje za prenos bolezni. Določene so vozne poti in parkirni prostori za osebna vozila zaposlenih, vozne poti tovornih vozil za dostavo krmil, vozne poti ostalih dostavnih vozil, ki pripeljejo na Farmo potrebne surovine. Posebej je označena vozna pot tovornega vozila, ki s Farme odpelje žive živali.

Ob objektih je nasut pas prodnikov, v širini 1 m, globine min 25 cm, ki deluje kot ponikalnica za padavinske vode. Ta pas prodnikov deluje tudi kot naravna prepreka za dostop raznih glodalcev do hlevov, kar pomeni tudi pomemben higiensko – zdravstveni ukrep v delovnem procesu, da ne bi prišlo do vnosa raznih bolezni.

Ob upoštevanju vseh biovarnostnih pravil in ukrepov, ki jih na Farmi upoštevajo in izvajajo že sedaj, ocenjujemo, da je verjetnost škodljivih vplivov ob nastanku naravnih in drugih nesreč zelo majhna.

Kumulativni vpliv v času obratovanja bo nastal zaradi povečanega števila živali na farmi. Ob upoštevanju zgoraj navedenih ukrepov se tveganje za škodljive vplive ob morebitnem nastanku naravnih in drugih nesreč bistveno zmanjša.

1.1.2 Opis možnih nesreč ter ukrepi za njihovo preprečevanje in zmanjševanje njihovih posledic

1.1.2.1 Opis možnih nesreč

Možne nesreče:

- Požar na tehnoloških enotah oz. objektih;
- Iztekanje nevarnih snovi iz betonskih lagun (npr. SkRO1);

Možna nesreča na napravi IED, bi lahko bila, **izbruh požara**, zaradi:

- okvare na električnih napeljavah in okvare električnih porabnikov,
- neupoštevanje določil o prepovedi kajenja v objektu,
- nevarnosti pri vročih delih (varjenje, brušenje, avtogeni in laserski razrez ,...),
- nepravilnosti pri izvajanju raznih vzdrževalnih del – uporaba iskrečega orodja,
- skladiščenje vnetljivih snovi,
- naravne nezgode (udar strele),
- namerno povzročena nevarnost – sabotaža.

Za objekte reje - hleve, je bil v času izdelave projektne dokumentacije izdelan Elaborat požarne varnosti in po koncu gradnje Izkaz PV, kjer so opredeljena tveganja in ukrepi, ki so se izvedli z gradnjo, za zmanjšanje tveganja in posledic ob morebitnem požaru (razdelitev in razmejitev požarnih sektorjev, požarna vrata na kotlovnici, kovinska streha na objektih, gasilni sistem v objektu, itd.). Za objekte je bil izdelan Požarni red, ki opredeljuje vse ukrepe za preprečevanje požara in navodila za ukrepanje v primeru požara.

Na objektih hlevov so vgrajeni strelovodi, kot obramba pred strelami, ki bi lahko povzročile požar na napravi. V skladu z zakonsko periodiko se izvajajo kontrolni pregledi in meritve inštalacije strelovoda.

Na Farmi se razen diesel goriva, ki se nahaja v diesel agregatu (**N12**), ne skladiščijo nevarne ali vnetljive snovi.

Na Farmi se v kovinskem rezervoarju diesel agregata skladišči **diesel gorivo** v količini ca. 150 litrov. Agregat se nahaja na betonski ploščadi in ima lovilno posodo. Okolica območja hlevov in vse povezovalne ceste so asfaltirane, da ne pride do morebitnega direktnega izliva olj v zemljinu. Vse utrjene povozne površine imajo odtok preko peskolovov in ponikovalnega polja.

Ukrep: V primeru razlitja diesel goriva ali olja iz prevoznih sredstev, je na območju farme pripravljen pesek, ki bi se v takem primeru uporabil kot absorpcijsko sredstvo.

Iztekanje nevarnih snovi iz betonskih lagun

Lagune med sabo niso povezane, kar bi povzročilo efekt vezne posode. Gnojevko se v posamezno laguno se prečrpa s črpalko, glede na stanje količine gnojevke v posamezni laguni. Tako je posamezna laguna lahko tudi vmes prazna. V tem času se lahko ugotovijo morebitne razpoke ali nepravilnosti, ki bi privedle do nekontroliranega odtekanja gnojevke v okolje oz. v

bližnji vodotok. S sprotnim preverjanjem zidov se preprečijo morebitni škodljivi vplivi zaradi poškodb.

1.1.2.2 Ukrepi za preprečevanje in zmanjševanje posledic nesreč

Izdelan je bil tudi elaborat Požarni red, ki predvideva vsa možna tveganja in ravnanje v primeru požara. Z vsebino Požarnega reda je seznanjeno vso osebje, ki na kmetiji farmi. V vsakem objektu je v komandni sobi izobešen Izvleček iz požarnega reda, ki navaja povzetek, kako se ob izbruhu morebitnega požara ukrepa.

V primeru požara se takoj pokliče na številko 112 in se obvesti center za obveščanje.

Ukrepi po prijavi požara:

- poskrbimo za varnost, to je za evakuacijo iz območja požara vseh ljudi, ki ne morejo sodelovati pri gašenju;
- pri evakuaciji upoštevati smeri reševanja;
- izklopiti električni tok - glavno električno stikalo
- iz območja, ki ga je ali bi ga lahko zajel požar, odstranimo vse posode z nevarnimi snovmi in rešujemo premoženje;
- če ugotovimo, da se bo požar neizogibno razširil, zapremo okna, vrata, zračnike, da preprečimo dotok zraka in zapustimo prostor;
- požar gasimo z gasilnimi sredstvi, ki so nam na razpolago. Uporabimo ročne gasilnike.

Ob izbruhu požara morajo prisotni zaposleni delavci pričeti z gašenjem, oz. odstranjevanjem morebitnih nevarnosti.

Ukrepi ob iztekanju gnojevke iz betonske lagune:

S sprotnim preverjanjem zidov se preprečijo morebitni škodljivi vplivi zaradi poškodb. Vmes je posamezna laguna prazna in takrat se ugotavljajo morebitne poškodbe.

Investitor ima v planu obnovo obstoječih betonskih lagun v bližnji prihodnosti.

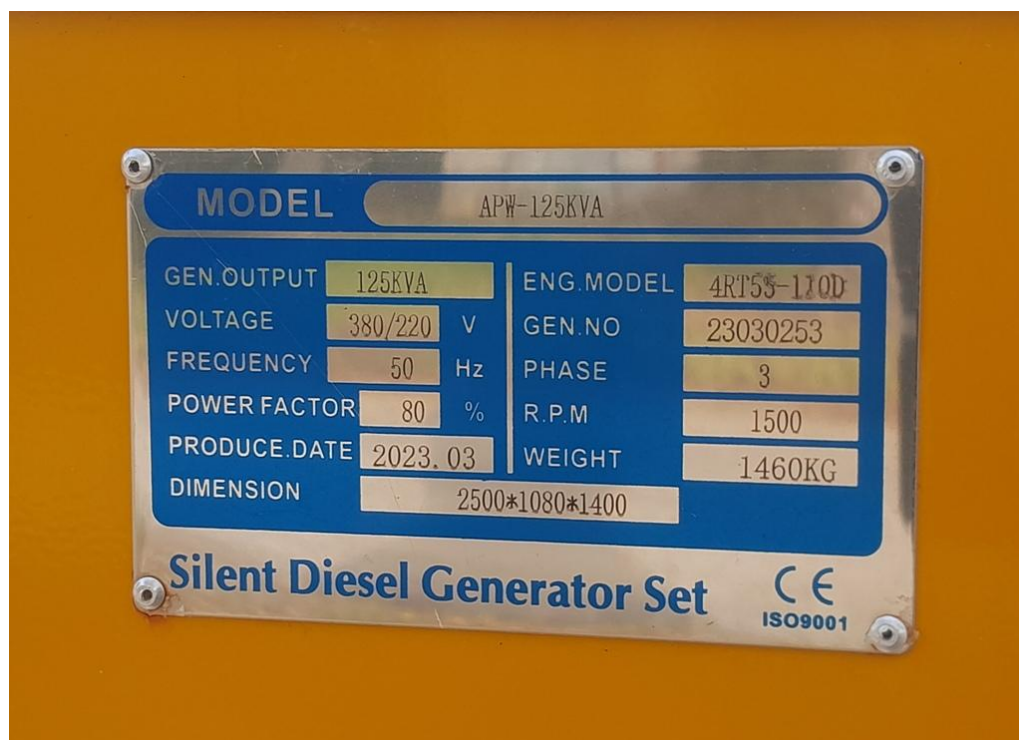
V primeru ugotovitve, da je katera od betonskih lagun poškodovana in prihaja do iztekanja gnojevke v tla, je nemudoma potrebno začeti s prečrpavanjem gnojevke v drugo laguno, da ne pride do še večje škode, ki bi lahko povzročila neposredne emisije v tla oz. površinske vode, saj se v neposredni bližini območja nahaja manjši potok.

FOTOGRAFIJE:

Diesel generator in transformers station

DG - Tablica s podatki

Hidrant št.3

Hlev PL1 hodnik - gasilni aparati

Strojnica Hlev PL 1 - gasilni aparati

Hlev PL1 požarni zid in protipožarna vrata

9